Марија Кнежевић

ПЛАЖА

Оно за шта ће се испоставити да нам је обележило живот, да нас је у добром или у најгорем смислу узбуђивало без изузетка, егзалтирало, изазивало бес, доводило до очаја, испуњавало, обликовало и разоткривало, оно што више никада нећемо моћи да не сањамо – наступа нагло и, бар наизглед, без икакве најаве.

Била сам тек изашла из мора, изронила тачније. Пуштајући да пријатан умор струји кроз мишиће стајала сам кратко на пенастој граници између воде и песка. Сада када се вратим тој слици, знам да ми је тада, на тој линији било најлепше. Могла сам да осетим пријатан надражај на врховима ножних прстију. Могла сам да пратим сливање капи низ тело, исто тако да у тим тренуцима призовем највољеније, да их осетим ту крај себе. Могла сам, нисам морала. Тако гласи моја еденска визија живота откада примећујем да и код мене постоји тај концепт.

Смешила сам се, што ми је најприроднији израз лица који у потпуности одсликава унутрашње стање. Када сам своја, усклађена, ја се смешим. Смешак, то сам највише ја. Онда сам се спустила на раширени наранџасти пешкир и још мокра посегнула за другом најдражом текућином, кафом. Жуту пластичну чашу сам, дошавши рано ујутро, била укопала у песак. Сећам се да сам обе те радње – распростирање пешкира и обезбеђивање чаше да се кафа не

пролије – обављала лагано, ритуално, жељна да будем свесна сваког трачка светлости, првих звукова дана, својих покрета, са привидно стишаном страшћу, како иначе водим љубав. Да, море је за мене еротско поднебље. Не искуство, никад није било тек искуство.

Она се једноставно створила поред мене. Пришла је нечујно, или је ја нисам чула нити осетила наслађујући се буђењем дана крај мора које је изјутра „попут уља", како кажу мештани. Рекла је да се зове Марија Хименес и да је то углавном све што о њој треба да знам. Није питала сме ли, села је на мој пешкир одгурнувши ме мало како би се удобно сместила. Никада није питала за допуст, нити се извињавала, није марила за обзире – сазнаћу касније, током читавог остатка живота.

– Је л' ти то право име? – питала сам.

Одговорила је у маниру неког давнашњег кафанског фазона: „А шта је данас право?" При том се насмејала самозадовољно, није јој било непријатно што се ја не смејем, није марила за утисак који оставља.

Наставила је монолошки што је, уверићу се, био њен једини начин обраћања себи и другима:

– Хоћу да ти будем мајка.

Шта год да сам рекла, како год да сам реаговала, то не би утицало на њен исказ и речену намеру. Она је рекла своје, сад је на мене ред. Имала сам два избора – да устанем са свог пешкира и без истог одем са жутом чашом кафе у руци, или да останем да седим уз Марију. То што сам остала није чак била ни одлука, више радозналост услед немогућности да одлучим, нешто што ми је тада деловало као безазлена забава.

– Наравно, ако сам ти мајка не значи да не можемо да будемо љубавнице. Шта кажеш?

– Мало је рећи да је била смела. Није реч о томе да је хтела да шокира, да је спадала у ексцесне особе, а јесте ту спадала, него она апсолутно није марила за људе, чак ни за оне до којих јој је било стало.

– Шта кажем, на који део твоје реченице? – била сам неочекивано смирена, иако тектонски измештена. Такође свесна да се цела та ситуација неће никада изменити, све и да пожелим – а не знам желим ли или не. Све и да истога часа одем и дам све од себе да заборавим њу и читаву епизоду, њена појава је описала моју промену. Постојала је још једна опција, да скочим у море.

Марија Хименес ме је зачаравала на онај рудиментаран начин, вређајући општим местима и једнако ласкајући аутоиронијом према чарању као таквом. Није осећала потребу да у томе буде креативнија, још мање нежнија, али ме је исто тако безусловно волела као што женке углавном гину за свој пород. Да је нисам доживела, мислила бих да је Марија мит који је исписао неки раскошан латиноамерички писац.

– Мала, доста је било излежавања и кафенисања, идемо нешто да радимо.

– Шта да радимо?

– Ух, бре, што си нестрпљива! И напета ко нека девица. Стварно, је л' си ти девица? – искезила се непријатно самодовољна.

– Па ти си ми мајка, требало би да знаш.

– Wow! – праснула је у смех и једва се зауставила до поднева. Неколико пута током дана би се сетила, поновила „Па ти си ми мајка! Wow!" и поново западала у стање церекања. Појма немам какав је то смех био, да ли се ругала или ме је доживљавала као духовиту особу. И дан-данас је јако мало тога што о њој знам, иако сам тог јутра одабрала да не напустим своје место на наранџастом пешкиру.

***

Марија Хименес је преуредила мој живот. Нетачно би било рећи према себи, јер испоставило се да је за многе ствари боље од мене знала да ли ми пријају или не. Далеко од тога да је желела да ме упозна. Она се о људима информисала само онолико колико је њој било потребно. Тешко да је икога познавала, да је то икада зажелела. С друге стране, можда грешим. Као што рекох, оно што о њој поуздано знам јесте да је слабо знам.

Била је вешта, знала је како треба, да се тако изразим, јер ни пре ни после никада нисам доживела никога налик њој. Сада док читав дан проводим урођена у ове бале перја, све сам мање сигурна да сам имала мајку. О перју касније, хоћу да кажем да више нисам сигурна да ли сам икада волела, а најмање да ли је ико волео мене.

Но, још на тој плажи чију је географију обезвредила реченицом „Море је љубав, само оно, које год да је, ништа попут мора", дакле, на самом почетку показало се да су њене команде сасвим јасне и безусловне.

– Чуј, мала, време пролази, не можемо цео дан да проведемо у брчкању. Осим ако тако желиш? Е па, онда, почни себе да доводиш у ред! Прво код козметичара! Немој тако да ме гледаш, са друге обале се види да никад ниси била код козметичара. Потом код фризера да ти истримује ту прашуму од крајева и шатира праменове. Он ме зна, нема шта много да објашњаваш, само му реци да хоћу више сунца у твојој коси. И нагласи да „не оштети свилу под прстима", само тако реци, разумеће он. Кад то обавиш видећемо за даље.

– У међувремену, је л' умеш ти да куваш? Хајде, изненади ме ручком! Пази, имаш цео дан да се снађеш за гардеробу. Имај у виду да вечерас излазимо на једно јако фино место, хоћу да будеш елегантна. Него шта, па разуме се да ћу да се хвалим тобом! Мислиш да у томе има нешто лоше? Наравно да нема. Пожури, мала, спора си, мораш да постанеш мало бржа ако хоћеш живот са мном. Ух, ко је то осетљив? Љутиш се? И, шта ћемо сад? Ма, дај мала, волим те, како не видиш да те обожавам! Мало те зезам, али то је из љубави. Хајде сад обави све ово што сам набројала, а после ћемо нас две то што видим да имаш на уму – смејала се бесловесно Марија Хименес, брижна, иако строга, мајка, разуздана и даровита љубавница, никад ништа више нити мање од онога што је заповедила још на плажи:

– Ја ти нисам пријатељица, немој да ти падне на памет да у мени тражиш сестру, не рачунај на моју топлину ни онда када је осетиш. Нежност је само слабост коју повремено не могу да спречим. Уосталом, видећеш и сама, схватићеш да ти ја много више одговарам него мајка коју си била измислила за све претходне године уз оне замишљене љубави. Сентиментална си до зла бога, то мора да се промени! Хајде, сада крени – већ почињем да се осећам као да седим испред неког тапета на зиду, хвата ме тескоба собе.

– А где ћу те после наћи? – питала је ћерка свеже изашла из мора, заједно с љубавницом.

– Побогу, какво питање! Крени већ једном! Зар ти није јасно да налазим ја тебе?

Одломак из романа МАЈКА МАРИЈА